

Xavier Aliaga, [Sota la Creueta](#), bloc personal, [15 de juliol de 2009](#)

El músic del bulevard Rossini

Hi ha persones amb una relació especial amb les paraules, amb les seues lleis de combinació. No descobrim res si diem que Vicent Usó (Vila-real, 1963), és un d'aquells artesans que ha aconseguit domar l'idioma per convertir-lo en una ferramenta de gran eficiència literària. Expressat així, sembla fred. Tanmateix, el que estem dient és que ens trobem amb un prosa càlida i fluida, agradable, però també rica i elaborada. Ací no hi ha contradicció.

No aportem res de nou: Vicent Usó és un dels nostres millors escriptors i el seu ofici acumulat salta als ulls i ens condueix plàcidament, com en un passeig a 25 graus de temperatura, amb roba còmoda i el sol mig amagat entre els núvols. Aqueixa perícia està en la seua darrera creació, *El músic del Bulevard Rossini* (Proa, 2009). A Usó, de fet, se l'inclou de vegades entre la nòmina de nous creadors, però en realitat pertany, per trajectòria i capacitat, a la categoria dels autors consolidats.

Clar que més enllà de les qüestions formals, que són importants, també hi ha una història encisadora, ben contada i ben estructurada, la d'un músic polonès que abandona el seu país cercant una oportunitat artística i professional. Un món millor. Algun indret on desenvolupar-se com artista. És una història ben documentada. Ho sembla, almenys. Però això, d'alguna forma, és secundari en tant que el que es conta i com es conta és creïble, versemblant. Allò que se'ns diu té traça de ser real. I si no és exactament així com passa, és el mateix. Podria ser-ho.

També és interessant l'estructura de la narració, amb salts en el temps i petites derivacions, que fan que el lector haja de filar també. Però no hi ha trampes. Tot és nítid i pertinent, sense material de rebuig, sense fulls o trames innecessàries. Tot condueix de forma metòdica als darrers paràgrafs. El final, això sí, agradarà més o menys, i no el jutjarem ací per no donar claus argumentals. Però no distorsiona ni pertorba el conjunt.

I està el to, finalment. Ens trobem davant un drama, una tragèdia, més bé, amb moments i situacions punyents, devastadors, fins i tot amb un clímax de desgràcies. Tot això se'ns descriu amb un cert naturalisme, transmetent el tipus de resignació cristiana que s'ajusta als orígens i la biografia dels personatges. On podria aparèixer l'excés, sorgeix l'equilibri. I un narrador que es fa present, a diversos moments, en una estratègia que a alguns lectors els hi pot incomodar però que acaba formant part del paisatge, de la voluntat expressa de no augmentar la pressió sobre les criatures de paper, el pes de les circumstàncies. Com a lector preferisc la tendència a cercar els límits. Però en aquesta novel·la no sembla necessari. Més encara: podria resultar contraproductiu.

No sóc crític. Em manquen les eines suficients per afirmar si estem davant d'una gran novel·la o sols ens ajustem a l'evidència, no massa discutible, que es tracta d'una obra literària més que digna, per sobre de la mitjana. El temps i els experts dictaminaran. Com a lector, però, no puc deixar de recomanar-la.